

**UCHWAŁA NR XXVIII/231/17
RADY GMINY SUWAŁKI**

z dnia 28 lutego 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Suwałki
na lata 2017-2019.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579, poz. 1948) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, poz. 1583, poz. 1860) Rada Gminy Suwałki uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Suwałki na lata 2017-2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Suwałki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady

Marek Jeromin

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/231/17

Rady Gminy Suwałki

z dnia 28 lutego 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Suwałki na lata 2017-2019

Rozdział 1.

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Suwałki na lata 2017 – 2019 został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 i art. 176 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn.zm.), zwany dalej Programem.

Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i wspieranie rodziny sprzyjające prawidłowemu jej rozwojowi w Gminie Suwałki.

Program określa działania ukierunkowane na pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

Szukając prób pomocy rodzinie należy przyjrzeć się czynnikom, które wpływają na jej dezintegrację. Są to: niski poziom kulturalny, moralny i intelektualny dorosłych, niezaradność życiowa członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawcza rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądowa, przejawy psychopatii, przemoc w rodzinie. Zazwyczaj negatywne czynniki w rodzinie współistnieją ze sobą, a rodzina nie zawsze jest otwarta na pomoc z zewnątrz, co stanowi dużą trudność w realnym i szybkim udzieleniu jej wsparcia. Dlatego też wsparcie rodziny powinno być stosunkowo wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Rozdział 2.

Podstawa prawna

Przedkładany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Suwałki na lata 2017-2019 jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

- 1) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz.575 z późn. zm.);
- 2) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz.930 z późn. zm.);
- 3) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz.1390);
- 4) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r., poz. 487);
- 5) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r., poz.224 z późn. zm.).

Rozdział 3. Diagnoza Problemów Społecznych w Gminie Suwałki

Gmina Suwałki jest gminą wiejską. Zajmuje obszar 265 km² i składa się z 49 sołectw. Gmina Suwałki na koniec 2016 roku liczyła 7449 mieszkańców, z czego 1492 osoby to nieletni.

Wiele rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach to rodziny z dziećmi, często rodziny wielodzietne, potrzebujące wsparcia w różnym zakresie, zarówno finansowym jaki i w zakresie opieki i wychowania dzieci.

Główne przyczyny udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach ilustruje tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Główne przyczyny udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach w latach 2015 – 2016.

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy GOPS w Suwałkach	
	2015	2016
Ubóstwo	147	139
Bezrobocie	85	73
Potrzeba ochrony macierzyństwa	36	33
w tym: wielodzietność	34	31
Niepełnosprawność	92	92
Długotrwała lub ciężka choroba	46	37
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego	25	21
w tym: rodziny niepełne	15	12
rodziny wielodzietne	9	6
Alkoholizm	43	36
Narkomania	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	1
Zdarzenia losowe	6	0

Źródło: dane GOPS w Suwałkach

Powyższe dane wskazują, że kwestia ubóstwa jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy, kolejnym przeważającym powodem jest niepełnosprawność oraz bezrobocie.

Pomoc społeczna świadczona jest w różnych formach, m.in.: świadczeń pieniężnych (w 2016 roku z pomocy w postaci zasiłków celowych skorzystało 87 rodzin, a z zasiłków okresowych skorzystało 74 rodziny) oraz posiłków w szkołach, z których w 2016 roku skorzystało 106 dzieci.

Należy podkreślić, że dużym problemem występującym w rodzinach jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niska umiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, co ma niejednokrotnie związek z pozostałymi wskazanymi problemami dotyczącymi współczesną rodzinę. W związku z tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach dysponuje kolejną formą wsparcia jakim jest pomoc asystenta rodziny. W 2016 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracował jeden asystent, którego wsparciem objętych było 16 rodzin.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jeden asystent może jednocześnie współpracować z 15 rodzinami.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego działania i realizacji wspólnie opracowanego planu pracy. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim wspieraniu w rozwiązywaniu konkretnych problemów z jakimi boryka się rodzina, rozbudzaniu wiary we własną sprawczość oraz motywowanie do podejmowania działań, które do tej pory rodzina uważała za niemożliwe do realizacji. Głównym celem współpracy jest poprawa funkcjonowania rodziny, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielania wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wychowawczych. Asystent również ma za zadanie wspierać aktywność społeczną rodziny, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz do poszukiwania i podjęcia pracy zarobkowej.

Działania asystenta rodziny mają za zadanie takie wspieranie funkcjonowania rodziny biologicznej, aby nie dopuścić do sytuacji opuszczenia przez dziecko swojej rodziny i umieszczeniu go w pieczy zastępczej. Jeżeli jednak dojdzie do konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej praca asystenta jest kontynuowana z rodziną biologiczną w celu zdobycia przez rodzinę takich umiejętności i zapewnienia takich warunków życia, które umożliwią powrót dziecka do domu.

Praca asystenta rodziny ma prowadzić do osiągnięcia przez rodzinę pełnej samodzielności. Po zakończeniu pracy z rodziną, asystent ma obowiązek monitorowania funkcjonowania rodziny.

Rozdział 4.

Cel główny, cele szczegółowe i działania Programu oraz kierunki działań i przewidywane efekty.

1. Cel główny:

Skuteczny system opieki nad dzieckiem i wspieranie rodziny sprzyjające prawidłowemu jej rozwojowi w Gminie Suwałki.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej wzmocnieniu rodziny i jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin;
- 3) Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.

3. Kierunki działań.

Do realizacji wyznaczonych celów ustalono następujące działania:

- 1) systematyczna współpraca instytucji i podmiotów działających w obszarze wspierania dzieci i ich rodzin;
- 2) zwiększanie świadomości rodzin o możliwości uzyskania poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego);
- 3) promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych;
- 4) tworzenie programów integrujących i aktywizujących społeczność lokalną;
- 5) organizowanie na terenie placówek oświatowych zajęć informacyjno-warsztatowych rozbudowujących wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży;
- 6) promocja i wspieranie programów aktywności sportowej i rekreacji dzieci i ich rodzin;

- 7) rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym;
- 8) włączenie rodziców w proces dydaktyczno-wychowawczy;
- 9) organizowanie zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia;
- 10) wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych;
- 11) kierowanie asystenta rodziny do współpracy z rodzinami przeżywającymi trudności;
- 12) zintensyfikowana praca socjalna z rodziną;
- 13) pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin ubogich;
- 14) rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających kryzys;
- 15) wsparcie interdyscyplinarne rodzin dotkniętych problemem przemocy;
- 16) wsparcie dla rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu;
- 17) prowadzenie monitoringu rodzin przeżywających trudności;
- 18) cykliczne szkolenia dla osób pracujących z dziećmi i rodziną (nauczycieli, pracowników socjalnych, asystentów rodzin).

4. Przewidywane efekty:

- 1) zmiana postaw społecznych;
- 2) zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego;
- 3) poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży;
- 5) wzrost poczucia sprawczości członków rodziny;
- 6) wzmocnienie współpracy między instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Suwałki.

Rozdział 5. Realizacja Programu

1. Odbiorcami Programu są:

- 1) rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Suwałki, które przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej;
- 3) rodziny, w których władza rodzicielska została ograniczona lub odebrana poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

2. Realizatorzy Programu.

Realizatorami Programu są:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach;
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Suwałkach;
- 4) Sąd Rejonowy;

- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach;
- 6) Placówki oświatowe;
- 7) Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, które zajmują się szeroko rozumianą pracą z rodziną.

3. Ewaluacja Programu.

Miejszem realizacji Programu jest obszar Gminy Suwałki. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.